

**Endringskontroll laboratoriehåndbok:**

**Ved endringer i dette dokumentet må laboratoriehåndboken oppdateres parallelt. Dette fordi eksterne brukere av laboratorietjenestene ikke har direkte tilgang til vårt interne kvalitetsstyringssystem.**

Svartiden anslår hvor lang tid det vil ta fra prøven ankommer laboratoriet til analyseresultatet er medisinsk godkjent.

**Prøver til Bakteriologi**

Undersøkelse	Frekvens	Svartid
Aerob bakteriologisk dyrkning	Daglig (man-lør)	1-2 dager hvis negativ > 2 dager hvis positiv
Anaerob bakteriologisk dyrkning	Daglig (man-lør)	2 dager hvis negativ > 2 dager hvis positiv
Anaerob dyrkning fra sterile områder	Daglig (man-lør)	5 dager hvis negativ > 5 dager hvis positiv
Anrikning av flytende materiale fra sterile områder	Daglig	5 dager hvis negativ
Blodkultur	Daglig	5 dager hvis negativ. 7 dager v/spesielle klin. problemstillinger
Bordetella pertussis dyrkning	Daglig (man-lør)	7 dager hvis negativ > 7 dager hvis positiv
Clostridium difficile toxin	Daglig (man-lør)	1 time Prøver ankommet før 13.00 samles opp, svares ca 14.00 CITO gjøres tidligere
Clostridium difficile dyrkning	Daglig (man-lør)	2 dager
Corynebacterium diptheriae dyrkning	Daglig (man-lør)	3 dager hvis negativ > 3 dager hvis positiv
Dermatofytter dyrkning	Daglig (man-fre) Avleses hver 2 dg	3 uker hvis negativ variabelt hvis positiv
Francisella tularensis dyrkning (harepest)	Daglig (man-lør)	Prøver videresendes til St.Olavs Hospital
Gjærsopp dyrkning (genital)	Daglig (man-lør)	2 dager
Gjærsopp dyrkning (generelt)	Daglig (man-lør)	7 dager hvis negativ variabelt hvis positiv
Gonokokk dyrkning	Daglig (man-lør)	2 dager hvis negativ 4-5 dager hvis positiv.

Undersøkelse	Frekvens	Svartid
Gruppe B-streptokokk dyrkning	Daglig (man-lør)	2 dager
Helicobacter pylori dyrkning	Daglig (man-fre)	10 dager hvis negativ
Legionella i urin	Daglig (man-lør)	1 dag
Legionella dyrkning	Daglig (man-lør)	7 dager hvis negativ > 7 dager hvis positiv
Listeria dyrkning (fra sterile områder)	Daglig (man-lør)	5 dager hvis negativ > 5 dager hvis positiv
Listeria dyrkning (fra usterile områder)	Daglig (man-lør)	ca 8 uker
Luftprøver fra sterile rom	Daglig (man-fre)	2 dager
Melkeprøver (kontroll av morsmelk)	Daglig (man-fre)	1-3 dager
Mikroskopi grampreparat	Daglig	10-30 minutter
Mikroskopi mødsendt preparat (spinalvæske)	Daglig	10-30 minutter
Miljøprøver	Daglig (man-fre)	Inntil 5 dager hvis negativ
Miljøprøver fra sykehusapoteket UNN	Daglig (man-fre)	7-14 dager
Muggsopp	Daglig (man-fre) Avleses hver 2 dg	2 uker Variabelt hvis positiv
Parasitter	Daglig (man-fre)	1 dag til 4 uker
Pneumokokker i urin	Daglig (man-lør)	1 time
Resistensbestemmelse	Daglig	2-3 dager
Rota og Adenovirus agglutinerings i fæces	Daglig (man-lør)	1 time Prøver ankommet før 13.00 samles opp, svares ca 14.00 CITO gjøres tidligere
Screeningprøve MRSA	Daglig (man-lø)	1 dag hvis negativ 2-4 dager hvis positiv
Screeningprøve ESBL	Daglig (man-lø)	1 dag hvis negativ 2-4 dager hvis positiv
Screeningprøve VRE	Daglig (man-lø)	1 dag hvis negativ 2-4 dager hvis positiv
Screeningprøve gule stafylokokker	Daglig (man-lø)	1 dag hvis negativ 1-2 dager hvis positiv
Sterilkontroll (trombocyttdyrkning)	Daglig	7 dager hvis negativ
Sterilkontroll (sagman- blod, plasma, stamcellehøsting)	Daglig (man-lør)	5 dager hvis negativ
Tarmpatogene bakterier	Daglig (man-lør)	2 dager hvis negativ >2 hvis ved nødvendig etterarbeid
Tbc mikroskopi	Daglig (man-lør) Lørdag v/CITO	1 dag
Tbc dyrkning	Daglig (man-fre)	6-7 uker hvis negativ

Undersøkelse	Frekvens	Svartid
	Lørdag v/CITO	9-18 dager hvis positiv
Tbc PCR	1 g. pr uke	10 dager
Ureaplasma urealyticum dyrkning	Daglig (man-lør)	3 dager hvis positiv. (Sendes også til PCR, kan ta lengre tid) 10 dager hvis negativ
Urinprøver (Legionella og pneumokokker i urin, se egen oppføring)	Daglig (man-fre)	1 dag hvis negativ 2-3 dager hvis positiv
Vannprøver, kontroll av dialysevann	Daglig (man-fre)	7 dager
Vannprøver, endotoxin analyse	Daglig (man-fre)	Videresendes til Rikshospitalet. 1-3 uker

### Prøver til Infeksjonsserologi, molekylærdiagnostikk og parasittserologi

Undersøkelse	Frekvens	Behandlingstid
<b>Serologi:</b>		
Anti DNase	1 g. pr uke	2 dager
AST	1 g. pr uke	2 dager
Bordetella pertussis (kikhoste) IgG	Ved behov	2 dager
Borrelia burgdorferi IgG, IgM	Daglig (man-fre)	2 dager
Cytomegalovirus IgM konfirmasjonstest	Daglig (man-fre)	2 dager
Helicobacter pylori IgG	Daglig (man-fre)	2 dager
Herpes Simplex IgG, IgM	Daglig (man-fre)	2 dager
Morbilli IgG, IgM	Ved behov	2 dager
Parotitt IgG, IgM	Ved behov	2 dager
Parvovirus B19 IgG, IgM	Daglig (man-fre)	2 dager
TB Quantiferon	Daglig (man-fre)	2 dager
Varicella zoster IgG, IgM	Daglig (man-fre)	2 dager
Sars-CoV-2 IgG, IgM	Daglig (man-fre)	2 dager
Hepatitt E IgG, IgM	1 g. pr uke	2 dager
Mononucleose hurtigstest	Daglig (man-fre)	2 dager
Denguevirus NS1Ag og IgG/IgM	Ved behov (kan være CITO i tilfeller med alvorlig syke pasienter)	1-2 dager
<b>HIV / Hepatitt</b>		

Undersøkelse	Frekvens	Behandlingstid
HIV 1 og 2 antistoff/ antigen	Daglig (man-lør)	2 dager
HIV 1 og 2 antistoff/ antigen (Blodgiverscreening)	Daglig (man-lør)	1 dag
HIV konfirmasjonstest (WB)	Hver 2. uke	Opptil 14 dager
HIV kvantitering	Hver 2. uke	Opptil 14 dager
Hepatitt A IgG	Daglig (man-fre)	2 dager
Hepatitt A IgM	Daglig (man-fre)	2 dager
Hepatitt Bs antigen	Daglig (man-lør)	2 dager
Hepatitt Bs antigen (Blodgiverscreening)	Daglig (man-lør)	1 dag
Hepatitt Bs antistoff	Daglig (man-lø)	2 dager
Hepatitt Bs antistoff (Blodgiverscreening)	Daglig (man-lø)	1 dag
Hepatitt Bc antistoff	Daglig (man-lø)	2 dager
Hepatitt Bc antistoff (Blodgiverscreening)	Daglig (man-lø)	1 dag
Hepatitt Bc IgM	1 g. pr uke	Opptil 1 uke
Hepatitt Be antigen	1 g. pr uke	Opptil 1 uke
Hepatitt Be antistoff	1 g. pr uke	Opptil 1 uke
HBV kvantitering	Hver 2 uke	Opptil 14 dager
Hepatitt C antistoff	Daglig (man-lø)	2 dager
Hepatitt C antistoff (Blodgiverscreening)	Daglig (man-lø)	1 dag
Hepatitt C virus IgG konfirmasjonstest	Hver 3. uke	Opptil 21 dager
HCV kvantitering	1 g. pr uke	Opptil 1 uke
HCV genotyping	Hver 3. uke	Opptil 21 dager
Syfilis TP	Daglig (man-lør)	2 dager
Syfilis TP (Blodgiverscreening)	Daglig (man-lør)	1 dag
CMV IgG	Daglig (man-fre)	2 dager
CMV IgM	Daglig (man-fre)	2 dager
Epstein Barr IgG, IgM	Daglig (man-fre)	2 dager
Rubella IgG	Daglig (man-fre)	2 dager
Toxoplasma gondii IgG	Daglig (man-fre)	2 dager
Toxoplasma gondii IgM	Daglig (man-fre)	2 dager
Stikkskade	Daglig (man-lør) Hvis CITO prøver ankommer etter kl. 15.15 skal det vurderes av lege om det skal beordres overtid.	Behandles som CITO. 1 time etter at prøven er ankommet HIV/HEP lab.
<b>PCR:</b>		
HSV1/2, VZV	Daglig	1 dag
B. pertussis, C. pneumonia, M. pneumonia, Adenovirus	Daglig	1 dag

Undersøkelse	Frekvens	Behandlingstid
Enterovirus	2 g. pr uke	1-4 dager
Coronavirus (OC43, NL63, 229E) Influenzavirus A og B Metapneumovirus Parainfluenzavirus 1,2 og 3 Rhinovirus RSV	2 g. pr uke, daglig ved høysesong	1-4 dager
H1N1	Ved behov i høysesong	1-4 dager
BK/JC virus	Ved behov	1-2 dager
CMV	Ved behov	1-2 dager
Fæces (EHEC, EPEC, EIEC)	1-2 g. pr uke (Daglig ved utbrudd)	Opptil 1 uke
Viral gastroenteritt PCR (Rotavirus, Adenovirus, Norovirus)	2 g. pr uke	2-4 dager
Chlamydia trachomatis	Daglig (man-fre)	2-4 dager
Neisseria gonorrhoeae	Daglig (man-fre)	2-4 dager
Mycoplasma genitalium	Daglig (man-fre)	2-4 dager
MRSA PCR (mecA og nuc)	MRSA-PCR utføres daglig på CITO-prøver (sykehus og sykehjem), men henholdsvis tirsdager og fredager for prøver tatt på legekontor og tilsendte Bodø-prøver ("utenbys").	3-4 timer
P. Jirovecii	1 g. pr uke	Opptil 1 uke
<b>Parasittserologi:</b>		
Hypodermin C IgG (reinbrems)	Ved behov	1-2 dager
Schistosoma mansoni	Ved behov	1-2 dager
Schistosoma IgG, IgM hurtigtest	Ved behov	1-2 dager
Echinococcus ELISA	Ved behov	1-2 dager
Echinococcus WB	Ved behov	1-2 dager
Filaria ELISA	Ved behov	1-2 dager
Strongyloides rati	Ved behov	1-2 dager

Overlege ved virologi og driftsleder vurderer løpende kapasiteten ved laboratoriet. Hvis tvingende nødvendig vil behandlingstid forlenges ved at analyser utsettes opptil en uke.

**PRØVER TIL Forskning og utvikling (FOU)**

Undersøkelse	Frekvens	Behandlingstid
Sekvensanalyse av rutineprøver	Ved behov	Innen 2 uker
Pulsed-Field Gel Elektrophoresis (PFGE)	Ved behov	Innen 2 uker